

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

24 octombrie 2013*

„Cetățenia Uniunii — Articolele 20 TFUE și 21 TFUE — Dreptul de liberă circulație și de ședere — Resortisant al unui stat membru — Studii efectuate într-un alt stat membru — Ajutor pentru formare — Condiții — Durată a formării mai mare sau egală cu doi ani — Obținerea unei diplome profesionale”

În cauza C-275/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgericht Hannover (Germania), prin decizia din 22 mai 2012, primită de Curte la 4 iunie 2012, în procedura

Samantha Elrick

împotriva

Bezirksregierung Köln,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, domnii C.G. Fernlund și A. Ó Caoimh (raportor), doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 21 martie 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Möller, în calitate de agenți;
- pentru guvernul danez, de V. P. Jørgensen și de C. Thorning, în calitate de agenți;
- pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de V. Kreuzschitz și de D. Roussanov, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 20 TFUE și 21 TFUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Elrick, resortisant german, pe de o parte, și Bezirksregierung Köln (autoritatea administrativă locală din Köln), pe de altă parte, cu privire la refuzul acesteia din urmă de a-i acorda un ajutor pentru formare pentru o școlarizare urmată în Regatul Unit.

Cadrul juridic

- 3 Intitulat „Principiu”, articolul 1 din Legea federală privind încurajarea educației și a formării [Bundesgesetz über individuelle Förderung der Ausbildung (Bundesausbildungsförderungsgesetz)], astfel cum a fost modificată la data de 23 decembrie 2007 prin Legea a douăzeci și doua de modificare a Legii federale privind încurajarea educației și a formării (BGB1. I, p. 3254, denumită în continuare „BAföG”), prevede:

„În temeiul prezentei legi, se recunoaște un drept la ajutorul individual pentru formare în ceea ce privește o formare care corespunde intereselor, capacităților și rezultatelor, în cazul în care studentul nu dispune în alt mod de mijloacele necesare întreținerii și formării sale.”

- 4 Intitulat „Instituții de formare”, articolul 2 din BAföG prevede:

„(1) Ajutorul pentru formare se acordă pentru frecventarea

1. instituțiilor de învățământ secundar general [«weiterführenden allgemeinbildenden Schulen»] și a liceelor profesionale [«Berufsfachschulen»], inclusiv a claselor de orice tip ale formării profesionale de bază, începând cu clasa a zecea [care corespunde celui de al zecelea an de școlarizare], precum și a claselor unei școli de perfecționare profesională și ale unui liceu tehnic [«Fach- und Fachoberschulklassen»] ale căror frecventare nu implică o formare profesională prealabilă, în cazul în care elevul îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul 1a,
2. claselor unui liceu profesional sau a unei școli de perfecționare profesională [«Berufsfachschulklassen und Fachschulklassen»] a căror frecventare nu implică o formare profesională prealabilă, în măsura în care formarea constă în cel puțin doi ani de studii și se finalizează cu obținerea unei diplome profesionale,

[...]

Natura și conținutul formării determină clasificarea. Ajutorul pentru formare se acordă în cazul în care formarea este efectuată într-o instituție publică – cu excepția instituțiilor private de învățământ superior – sau într-o instituție privată alternativă [«Ersatzschule»].

[...]

(1a) Ajutorul pentru formare se acordă pentru frecventarea instituțiilor de formare menționate la alineatul (1) punctul 1 doar dacă studentul nu locuiește la părinții săi și

1. dacă nu se găsește o instituție de formare echivalentă la o distanță rezonabilă de domiciliul părinților săi;

[...]

5. Ajutorul pentru formare se acordă doar în cazul în care perioada de formare este de cel puțin un semestru școlar sau universitar și dacă este necesar ca studentul să se dedice în întregime acesteia. [...]”

5 Conform articolului 4 din BAföG, fără a aduce atingere dispozițiilor articolelor 5 și 6 din această lege, ajutorul pentru formare se acordă pentru formare în Germania.

6 Articolul 5 din BAföG, intitulat „Formare în străinătate”, are următorul cuprins:

„(1) Domiciliul permanent în sensul prezentei legi este stabilit în locul în care se află, nu doar temporar, centrul relațiilor persoanei interesate, fără a fi obligatoriu să existe voința de a se stabili în acel loc cu titlu permanent; o persoană care are reședința într-un loc numai în scopul formării nu are domiciliul permanent stabilit în acest loc.

(2) Studenții al căror domiciliu permanent se află pe teritoriul german și care efectuează studii într-o instituție de formare situată în străinătate beneficiază de ajutor pentru formare dacă

[...]

3. studentul [...] inițiază sau continuă formarea într-o instituție de formare dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau din Elveția.

[...]

4. [...] alineatul (2) punctul 3 se aplică doar în cazul frecventării unor instituții de formare care este echivalentă cu cea a cursurilor unui liceu profesional [«Berufsfachschulklassen»] în sensul articolului 2 alineatul (1) punctul 2, a școlilor profesionale superioare [«höhere Fachschulen»], a institutelor universitare de tehnologie [«Akademien»] sau a instituțiilor de învățământ superior [«Hochschulen»] situate în Germania. Verificarea echivalenței se realizează din oficiu în cadrul procedurii de acordare [a ajutorului pentru formare].”

Istoricul litigiului și întrebarea preliminară

7 Din decizia de trimitere rezultă că doamna Elrick, resortisant german născut în Germania la 1 iunie 1989 și care are domiciliul permanent, în sensul articolului 5 alineatul (1) din BAföG, la părinții săi în acest stat membru, locuiește în cea mai mare parte a timpului în Regatul Unit începând din anul 1998.

8 După finalizarea studiilor liceale efectuate într-o instituție școlară din Devon (Regatul Unit), aceasta s-a înscris, la 8 septembrie 2008, la cursurile de zi ale South Devon College, în cadrul unei formări pentru obținerea „First Diploma in Travel, Level 2”. Acest ciclu de studii, cu o durată de un an, nu necesita finalizarea prealabilă a altei formări profesionale. Doamna Elrick avea domiciliul la părinții săi în Germania pe durata studiilor liceale și în perioada în care a fost înscrisă la South Devon College.

9 La 5 iulie 2008, doamna Elrick a formulat o cerere având ca obiect acordarea ajutorului pentru formare în vederea efectuării studiilor la South Devon College începând din luna septembrie 2008.

10 Prin decizia din 13 august 2008, această cerere a fost respinsă de Bezirksregierung Köln pentru motivul că formarea aleasă de doamna Elrick, care nu se finalizează prin obținerea unei diplome profesionale potrivit criteriilor prevăzute la articolul 2 alineatul (1) prima teză punctul 2 din BAföG, era comparabilă cu o formare cu o durată de un an destinată orientării profesionale din cadrul unui liceu profesional german („Berufsfachschule”) și că o astfel de formare nu conferea dreptul la un ajutor pentru o formare efectuată în străinătate.

- 11 La 11 septembrie 2008, doamna Elrick a formulat o acțiune împotriva acestei decizii, în susținerea căreia a arătat că excluderea sa de la acordarea ajutorului pentru formare prevăzut de BaföG încălca articolele 20 TFUE și 21 TFUE. În cazul în care ar fi urmat o formare similară în Germania, i s-ar fi acordat un ajutor chiar dacă durata respectivei formări ar fi fost doar de un an. Legislația națională o pune, așadar, în situația de a alege fie să renunțe la exercitarea dreptului său de a circula liber în Uniunea Europeană prin alegerea instituției de formare, fie să renunțe la un ajutor pentru formare acordat în temeiul reglementărilor din statul său de origine. Astfel, dreptul său la libera circulație ar fi restrâns în mod injust pentru motive care nu ar fi justificate obiectiv.
- 12 Verwaltungsgericht Hannover ridică problema compatibilității reglementării naționale cu articolele 20 TFUE și 21 TFUE. Aceasta arată, cu titlu introductiv, că, potrivit articolului 5 alineatul (2) punctul 3 din BaföG, în ceea ce privește formările efectuate în întregime în străinătate, nu poate fi acordat ajutorul pentru formare în cazul frecventării unei instituții de formare care echivalează cu cea a unei clase de liceu profesional [„Berufsfachschulklasse”] în Germania decât în cazul în care sunt îndeplinite condițiile de la articolul 2 alineatul (1) punctul 2 din BaföG. Potrivit acestei din urmă dispoziții, formarea în cauză ar trebui să se finalizeze cu obținerea unei diplome profesionale după efectuarea unui ciclu de studii cu o durată de cel puțin doi ani. Or în cazul formării urmate de doamna Elrick în Regatul Unit, această condiție nu ar fi îndeplinită.
- 13 Potrivit instanței de trimitere, în cazul în care doamna Elrick ar fi urmat în Germania un ciclu de studii comparabil cu formarea pe care a efectuat-o în Regatul Unit, ar fi beneficiat, în principiu, de un drept la ajutorul pentru formare în temeiul articolului 1, al articolului 2 alineatul (1) punctul 1 și al articolului 4, coroborate cu articolul 2 alineatul (1a) punctul 1 din BaföG.
- 14 Astfel, potrivit acestei instanțe, frecventarea instituției celei mai apropiate de domiciliul părinților săi în Germania care oferă un astfel de ciclu de studii ar fi impus efectuarea unui traseu cu o durată mai mare de o oră pentru fiecare deplasare către și dinspre această instituție, ceea ce nu constituia, potrivit circularei privind BaföG (Verwaltungsvorschriften zum BaföG), un interval rezonabil. Prin urmare, în cazul în care doamna Elrick și-ar fi schimbat domiciliul într-un loc situat în Germania în care se găsea o instituție de formare comparabilă, ar fi avut în principiu dreptul la un ajutor pentru formare pentru acest ciclu de studii.
- 15 Instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la compatibilitatea reglementării naționale în discuție în litigiul principal cu dreptul Uniunii. Astfel, întrucât formarea efectuată în Regatul Unit nu conferă dreptul la ajutorul pentru formare în temeiul BaföG, spre deosebire de situația efectuării unei formări comparabile în Germania, doamna Elrick nu ar avea altă opțiune decât să renunțe fie la exercitarea dreptului său la libera circulație, fie la beneficiul dreptului la ajutorul pentru formare.
- 16 În aceste condiții, Verwaltungsgericht Hannover a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolele 20 [TFUE] și 21 TFUE se opun unei dispoziții de drept național în temeiul căreia ajutorul pentru formare prevăzut de [BaföG] este refuzat unui resortisant german care are domiciliul permanent în Germania și care frecventează o instituție de formare situată într-un stat membru al Uniunii Europene, în vederea frecventării acestei instituții străine de formare, pentru motivul că formarea efectuată în străinătate nu durează decât un an, deși persoana interesată ar fi putut beneficia de ajutorul pentru formare prevăzut de BaföG pentru o formare asemănătoare în Germania care ar fi avut de asemenea o durată de un an?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 17 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă articolele 20 TFUE și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru, precum cea în discuție în litigiul principal, care supune acordarea unui ajutor pentru formare, în vederea efectuării de către un resortisant cu domiciliul în acest stat membru a unor studii în alt stat membru, condiției ca această formare să se finalizeze prin obținerea unei diplome profesionale echivalente celor acordate de un liceu profesional situat în statul care acordă ajutorul pentru formare după parcurgerea unui ciclu de studii de cel puțin doi ani, în timp ce persoanei interesate i s-ar fi acordat un ajutor pentru formare în considerarea situației sale speciale dacă ar fi ales să efectueze în acest din urmă stat o formare cu o durată mai mică de doi ani, echivalentă cu cea pe care intenționa să o urmeze în alt stat membru.
- 18 Trebuie amintit mai întâi că, în calitate de resortisant german, doamna Elrick se bucură de statutul de cetățean al Uniunii în temeiul articolului 20 alineatul (1) TFUE și, prin urmare, are posibilitatea de a se prevala, inclusiv, dacă este cazul, în raport cu statul membru de origine, de drepturile aferente unui astfel de statut (a se vedea Hotărârea din 26 octombrie 2006, Tas-Hagen și Tas, C-192/05, Rec., p. I-10451, punctul 19, Hotărârea din 23 octombrie 2007, Morgan și Bucher, C-11/06 și C-12/06, Rep., p. I-9161, punctul 22, precum și Hotărârea din 18 iulie 2013, Prinz și Seeberger, C-523/11 și C-585/11, punctul 23 și jurisprudența citată).
- 19 Astfel cum Curtea a statuat în mai multe rânduri, statutul de cetățean al Uniunii are vocație de a fi statutul fundamental al resortisanților statelor membre, ceea ce le permite acelor resortisanți care se găsesc în aceeași situație să obțină, în domeniul de aplicare *ratione materiae* al Tratatului FUE, același tratament juridic, independent de cetățenia acestora și sub rezerva excepțiilor expres prevăzute în această privință (Hotărârea din 11 iulie 2002, D’Hoop, C-224/98, Rec., p. I-6191, punctul 28, Hotărârea din 21 februarie 2013, N., C-46/12, punctul 27, precum și Hotărârea Prinz și Seeberger, citată anterior, punctul 24).
- 20 Printre situațiile care intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii figurează cele referitoare la exercitarea libertăților fundamentale garantate de tratat, în special cea care se referă la libertatea de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, astfel cum este recunoscută de articolul 21 TFUE (Hotărârile citate anterior Morgan și Bucher, punctul 23, precum și Prinz și Seeberger, punctul 25 și jurisprudența citată).
- 21 În această privință, deși statele membre sunt competente, în temeiul articolului 165 alineatul (1) TFUE, în ceea ce privește conținutul învățământului și organizarea sistemelor lor educaționale, ele trebuie să exercite această competență cu respectarea dreptului Uniunii și în special a dispozițiilor tratatului privind libertatea de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, astfel cum este recunoscută prin articolul 21 alineatul (1) TFUE (a se vedea Hotărârile citate anterior Morgan și Bucher, punctul 24, precum și Prinz și Seeberger, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 22 În continuare, trebuie să se sublinieze că o reglementare națională care dezavantajează anumiți resortisanți naționali pentru simplul fapt că aceștia și-au exercitat libertatea de circulație și de ședere în alt stat membru constituie o restricție privind libertățile recunoscute oricărui cetățean al Uniunii prin articolul 21 alineatul (1) TFUE (Hotărârea din 18 iulie 2006, De Cuyper, C-406/04, Rec., p. I-6947, punctul 39, Hotărârea Morgan și Bucher, citată anterior, punctul 25, precum și Hotărârea Prinz și Seeberger, citată anterior, punctul 27). În această privință, un resortisant al unui stat membru care se deplasează în alt stat membru pe teritoriul căruia urmează studii secundare se prevalează de libertatea de circulație garantată de articolul 20 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea D’Hoop, citată anterior, punctele 29-34, și Hotărârea din 15 martie 2005, Bidar, C-209/03, Rec., p. I-2119, punctul 35).

- 23 Astfel, facilitățile oferite de tratat în materie de circulație a cetățenilor Uniunii nu ar putea produce efecte depline dacă un resortisant al unui stat membru ar putea fi descurajat să le exercite ca urmare a obstacolelor create de șederea sa în alt stat membru în temeiul unei reglementări din statul său de origine care îl dezavantajează pentru simplul fapt că a exercitat aceste facilități (a se vedea Hotărârile citate anterior D’Hoop, punctul 31, Morgan și Bucher, punctul 26, precum și Prinz și Seeberger, punctul 28).
- 24 Această considerație este deosebit de importantă în domeniul educației, având în vedere obiectivele urmărite de articolul 6 litera (e) TFUE și de articolul 165 alineatul (2) a doua liniuță TFUE, și anume printre altele favorizarea mobilității studenților și a profesorilor (a se vedea Hotărârea D’Hoop, citată anterior, punctul 32, Hotărârea din 7 iulie 2005, Comisia/Austria, C-147/03, Rec., p. I-5969, punctul 44, Hotărârea Morgan și Bucher, citată anterior, punctul 27, precum și Hotărârea Prinz și Seeberger, citată anterior, punctul 29).
- 25 Pe de altă parte, trebuie amintit că dreptul Uniunii nu impune nicio obligație statelor membre de a prevedea un sistem de ajutor pentru formare pentru efectuarea studiilor în alt stat membru. Cu toate acestea, din moment ce un stat membru prevede un sistem de ajutor pentru formare care permite studenților să beneficieze de astfel de ajutor, acesta trebuie să se asigure că modalitățile de alocare a respectivului ajutor nu creează o restricție nejustificată a dreptului de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior Morgan și Bucher, punctul 28, precum și Prinz și Seeberger, punctul 30).
- 26 În speță, nu se contestă că, în cazul în care reclamanta ar fi urmat în Germania o formare comparabilă cu cea pe care a efectuat-o în Regatul Unit, ar fi beneficiat de un drept la ajutorul pentru formare, având în vedere că nu exista o instituție care să ofere o formare echivalentă situată la o distanță rezonabilă de domiciliul părinților săi în Germania.
- 27 Guvernul german arată că reglementarea în discuție în cauza principală nu restrânge libertatea de circulație și de ședere, întrucât legiuitorul german a ales în mod legitim să nu instituie un drept la ajutorul pentru formare pentru tipul de studii urmate de doamna Elrick și nicio măsură din dreptul Uniunii nu îl obligă să facă acest lucru. Potrivit acestui guvern, BAföG are drept obiectiv efectuarea unei selecții calitative a tipurilor de formări subvenționate de Republica Federală Germania. O astfel de reglementare nu ar constitui o restricție privind libertățile fundamentale de circulație și de ședere.
- 28 Cu toate acestea, o reglementare precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că acordarea unui ajutor pentru formare în străinătate este condiționată de echivalența acesteia cu o formare furnizată de un liceu profesional („Berufsfachschulklasse”) care se finalizează cu obținerea unei diplome profesionale după terminarea unui ciclu de studii cu o durată de cel puțin doi ani, constituie o restricție în sensul articolului 21 TFUE, având în vedere că unui solicitant care se găsește în aceeași situație personală precum doamna Elrick i s-ar acorda un ajutor pentru efectuarea în Germania a unei formări echivalente cu ciclul de studii pe care aceasta l-a efectuat în alt stat membru.
- 29 O astfel de condiție este de natură să descurajeze cetățenii Uniunii, precum doamna Elrick, să își exercite libertatea de circulație și de ședere în alt stat membru, ținând cont de efectul pe care îl poate avea exercitarea acestei libertăți asupra dreptului la ajutorul pentru formare (a se vedea Hotărârea Prinz și Seeberger, citată anterior, punctul 32). În plus, nu se poate considera că efectele restrictive care decurg din această condiție sunt prea aleatorii ori prea ne semnificative pentru a constitui o restricție privind dreptul de liberă circulație și de ședere (a se vedea în acest sens Hotărârea Morgan și Bucher, citată anterior, punctul 32).
- 30 Potrivit unei jurisprudențe constante, o reglementare de natură să restrângă o libertate fundamentală garantată de tratat nu poate fi justificată din perspectiva dreptului Uniunii decât dacă este întemeiată pe considerații obiective de interes general independente de cetățenia persoanelor vizate și dacă este proporțională cu obiectivul urmărit în mod legitim de dreptul național (a se vedea Hotărârile citate

anterior De Cuyper, punctul 40, Tas-Hagen și Tas, punctul 33, precum și Morgan și Bucher, punctul 33). Din jurisprudența Curții reiese că o măsură este proporțională atunci când, fiind aptă pentru realizarea obiectivului urmărit, nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia (Hotărârile citate anterior De Cuyper, punctul 42, Morgan și Bucher, punctul 33, precum și Prinz și Seeberger, punctul 33).

- 31 Guvernul german arată că reglementarea națională în discuție în litigiul principal se justifică prin alegerea legiuitorului german de a acorda un ajutor pentru formarea în străinătate în funcție de utilitatea formării previzibilă în mod normal, precum și în funcție de raportul dintre șederea în străinătate și durata totală a formării respective. Potrivit acestui guvern, obiectivul general al reglementării în discuție în litigiul principal este, așadar, acela de a acorda un ajutor pentru formarea în străinătate doar pentru formările care îi oferă studentului cele mai bune șanse pe piața forței de muncă. În această privință, o formare care conferă o calificare slabă, precum cea în discuție în litigiul principal, ar servi unei orientări profesionale generale, dar nu ar putea să determine decât o creștere slabă a șanselor unui student pe piața forței de muncă. Pentru aceste motive, o astfel de formare nu ar merita acordarea ajutorului pentru formarea în străinătate.
- 32 Cu toate acestea, nu rezultă în mod clar din argumentele prezentate de guvernul german în ce mod garantează reglementarea în discuție în litigiul principal obiectivul de a subvenționa doar formările în străinătate care au ca efect creșterea șanselor studenților pe piața forței de muncă și în special prin condiția prevăzută la articolul 2 alineatul (2) din BAföG, care impune o durată minimă de doi ani pentru formarea avută în vedere, fără luarea în considerare a naturii și a conținutului acesteia, în timp ce o formare care nu îndeplinește această condiție, dar care este efectuată în Germania, este subvenționată în anumite împrejurări, precum printre altele cele care caracterizează situația reclamantei. Rezultă, așadar, că cerința duratei de doi ani nu are nicio legătură cu nivelul formării alese.
- 33 Astfel, faptul de a impune o condiție privind durata precum cea în discuție în litigiul principal rezultă a fi incoerent și nu poate fi considerat proporțional cu acest obiectiv (a se vedea prin analogie Hotărârea Morgan și Bucher, citată anterior, punctul 36).
- 34 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolele 20 TFUE și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru precum cea în discuție în litigiul principal, care supune acordarea unui ajutor pentru formare, în vederea efectuării de către un resortisant cu domiciliul în acest stat membru a unor studii în alt stat membru, condiției ca această formare să se finalizeze prin obținerea unei diplome profesionale echivalente celor acordate de un liceu profesional situat în statul care acordă ajutorul pentru formare după parcurgerea unui ciclu de studii de cel puțin doi ani, în timp ce persoanei interesate i s-ar fi acordat un ajutor pentru formare în considerare situației sale speciale dacă ar fi ales să efectueze în acest din urmă stat o formare cu o durată mai mică de doi ani, echivalentă cu cea pe care intenționa să o urmeze în alt stat membru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 35 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolele 20 TFUE și 21 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru precum cea în discuție în litigiul principal, care supune acordarea unui ajutor pentru formare, în vederea efectuării de către un resortisant cu domiciliul în acest stat membru a unor studii în alt stat membru, condiției ca această formare să se finalizeze prin obținerea unei diplome profesionale echivalente celor acordate de un liceu profesional situat în statul care acordă ajutorul pentru formare după parcurgerea unui ciclu de studii de cel puțin doi ani, în timp ce persoanei interesate i s-ar fi acordat un ajutor pentru formare în considerarea situației sale speciale dacă ar fi ales să efectueze în acest din urmă stat o formare cu o durată mai mică de doi ani, echivalentă cu cea pe care intenționa să o urmeze în alt stat membru.

Semnături